

ГЛАДИЈАТОРСКИ ОЛИГАРХИИ

Проблем е што политиката во Македонија е бизнис, и бизнисот во Македонија е во политиката.

Едниот од нив ќе биде вториот моќник во државата. Тоа го знаат и двајцата. Оттука, мошне е важно и за десницата и за левицата, и за опозицијата и за владејачката елита да се освои тронот во Скопје.

Обичниот граѓанин и натаму ќе биде во втор план. Тој како публика ќе ја следи гладијаторската битка и ќе навива за едниот или за другиот, за едните или за другите.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

На речиси две недели пред почетокот на изборната кампања за локални избори во Македонија сублимацијата на постигнатото неспорно се подведува под терминот - очекуван потпросек. Исти артисти, исти типови, кои со години наназад како на ڏимирички маста ни ја вадат. Виде ли некој нешто поинакво? Уште на првиот ден од кампањата се поттурна информацијата за поставена бомба во штабот на еден од кандидатите. Потоа се редеа обвинувањата и префрлувањата на негативните особини од едната на другата страна. Политички вербален колеж, невидена егзекуција со подостоинствено омаловажување на противникот. А, се колнеа во конструктивна, демократска, нежна кампања. Не дека се

случија некои драматични доживувања, но изборниот циклус се претвора во политичка борба меѓу големите моќници преку грбот на малите политички души.

Груевски наспроти Бучковски, или Георгиевски наспроти Црвенковски... Тие се важните. Трифун и Ристо всушност се гладијаторите, кои ќе треба меѓу себе да се линчуваат и да се "окрвават" само за да се задоволат апетитите на големата четворка. Но, едниот од нив ќе стане мошне силен. Тој ќе биде новиот скопски градоначалник, со видоизменети позиции на хиерархија во политичката номенклатура. Затоа трката и себедоказувањето пред јавноста се така профилирани. Едниот од нив ќе биде вториот моќник во државата. Тоа го знаат и двајцата. Оттука, мошне е важно и за десницата и за левицата, и за опозицијата и за владејачката елита да се освои тронот во Скопје. Времето ќе покаже дека градоначалничката функција ќе стане или една од најпочитуваните или една од најозлогласените. Од април, градоначалникот нема само да поставува тротоарски коцки, нема само да поставува нов асфалт по улиците, нови канализации, канделабри и цветни паркови. Ристо или Трифун ќе треба да вршат многу поважни функции. Да вработуваат или да отпуштаат, да инвестираат, да градат, да поттикнуваат развојни процеси, да произведуваат пари. Едниот од нив ќе биде скопски премиер. Затоа Ристо им е потребен на социјал-демократите како индивидуа која ќе ја спроведува владината програма во градот. Поради тоа Трифун ѝ е потребен на опозицијата како фигура преку која ќе треба власта да ја лизне од тронот. Комбинациите и интересите се различни за двата тора. Гладијаторите ќе треба да се борат до последната капка пот за да им овозможат на своите претпоставени уживање во замислената победа. Мечевите се вкрстени, борбата се води без штитови. Ристо се лути што Трифун се сликал покрај Камениот мост или покрај Калето, кои тој ги реконструирал и ги разубавил. Вториов, пак, му возвраќа со оправдувањето дека мостот и Калето не се сопственост на актуелниот градоначалник. Кој пореално зборува? Можеби и двајцата по малку имаат право во своите искажувања.

ШТО Ќ ТРЕБА НА МАКЕДОНИЈА, А ШТО НА ЕВРОПА?

Македонија треба да покаже дека е зрела држава, со јасен демократски курс и затоа изборите се од круцијално значење за да се види до каде Македонија дошла со својот реформски курс. Уште во стара Грција Демостен велел дека на денот на изборите народот се чувствува слободен, а по завршувањето тој станува роб на една или на друга гарнизатура, независно која и што е таа. Како и вообичаено, СДСМ ќе запне за да не ги изгуби изборите. Тие не се наивни за да влезат во толку голем ризик за да си ја рескираат политичката иднина. ВМРО-ДПМНЕ е декор. Слаба опозиција. Бранко беше паметен и ја искористи слабоста на Љубчо - неговата среброљубивост и неговото скарување со светот да се наметне како паметна алтернатива.

На Западна Европа ѝ треба сигурност, затоа сака да ги згасне сите потенцијални жаришта. Тоа е нивниот интерес и во остварувањето на тој интерес тие поаѓаат од принципот "линија на помалиот отпор". Да се бара морал од политиката на ЕУ е утопија, тоа веќе го видовме неколку пати, кога според Бадинтеровата комисија Унијата требаше да не признае врз основа на принципот на правото како нивна морална обврска. И ги признаа сите од нас пониски по ранг на демократија, а за нас воведоа економски санкции по должината на границата со Грција и не присилија со блокадата на северната граница сами да си воведеме санкции кон Србија. Кога станува збор за нашите политички личности во

Македонија, ЕУ и САД го избираат оној кој ќе ги осигура нивните интереси и ќе биде нивни полтрон. Нив не им треба политичар кој ќе го има пред и над сè македонскиот интерес, туку политичар кој однапред ќе вети дека ќе ги исполни нивните интереси, а ние ќе добиваме информации и ќе слушаме реторики дека е тоа наш интерес.

Опозицијата вели дека ни е потребен нов почеток. Па, каков е тој нов почеток. Народните маси очекуваа "нов почеток" во 1998 година кога Коалицијата за промени го презеде кормилото во државава. Но, доживеавме да допреме до дното. Денес лебдиме над него. Конечно треба да ги напуштиме балканските предрасуди. Локалните избори кои не очекуваат нема ништо да променат во нашето секојдневие. Тие ќе бидат само тест за Бучковски, Пенев, Црвенковски, Шекеринска, Груевски... и нивна евентуална виза за онаму каде што тргнале. Обичниот граѓанин и натаму ќе биде во втор план. Тој како публика ќе ја следи гладијаторската битка и ќе навива за едниот или за другиот, за едните или за другите. Како многу пати досега. Всушност, како и секогаш. Слушавме разни филозофии и пропаганди од истите политичари, организации, партии...

Македонецот премногу филозофира наместо да погледне кој и зошто пука во него и во неговата иднина. Кога се работи за македонските национални интереси, должност е на секој граѓанин да не дозволи да биде манипулиран од политичар, само треба да погледне од која насока се "пука" во него, за да му биде јасно каде треба и тој да "пука". Република Македонија не е приватен бизнис. Проблем е што политиката во Македонија е бизнис, и бизнисот во Македонија е во политиката. Тоа важи речиси за сите. Тоа е нивното мото. Дали ќе продолжат со исто темпо и со ист начин на работа? Па, веројатно затоа што тоа е во доменот на политичкиот менталитет како на старите, така и на новопојавените партиски фаџи.

ДОВЕРБА НА НАЈНИСКО НИВО

Беспрекорно и натаму ќе се докажува како тие се вистинските, како тие се единствените кои ќе можат да ги променат непроменливите работи и слично. Никој повеќе нема верба во истрошените политички идеологии, во празните предизборни ветувања. И елитите во политиката се свесни дека тоа е така, дека терминот политичар се граничи со груба перверзија, дека сè е лага, манипулација... Свесни за тие елементи донесоа нов Закон со кој се намалува цензусот на излезените гласачи на изборните циклуси. Сега е доволна една третина од електоратот за изборите да бидат успешни. Од таа една третина гласовите се делат на неколку поли-

тички платформи и добивате рејтинг од пет до осум проценти доверба. Со кој кредибилитет победничката гарнитура ќе владее во наредните четири години? Со кој морал и етика истата таа гарнитура ќе одлучува за останатите евентуални 70 отсто граѓани со право на глас, кои решиле револтот од неподносливата состојба во државата да го искажат со апстиненција од изборите?

Но, кога е во прашање сигурноста на партиските олигархии, тогаш сè е можно. Гладијаторски дуели за да се натераат минимум триесеттина проценти гласачи да излезат на изборните места. Смешно! Законски и правно можеби сè е в ред и нема никакви ограничувања, но од морална гледна

точка има бројни недостатоци. Тоа се граничи со обид за наметнување на идеологија, која се коси со народната волја. Велат, ако изборите пропаднат, односно не излезат доволно запишани во Единствениот избирачки список, тогаш државата ќе западна во корсокак. Можеби. Но, не можеме да се согласиме со констатацијата дека со тоа изборите се неуспешни. Напротив. Тоа би било јасен показател дека треба поинаква стратегија за да се влее доверба кај граѓаните, кога се во прашање институциите на системот, партиите и политичките индивидуи. Сепак, ова се хипотетички анализи. Воопшто не се песимистички, ниту повик за некаква апстиненција. Тие повеќе се реални, односно ја отсликуваат состојбата на тотална не-

ВО АРЕНАТА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ПАРИ НЕ СЕ ТИЕ!

ГРУЕВСКИ НАСПРОТИ БУЧКОВСКИ, ИЛИ ГЕОРГИЕВСКИ НАСПРОТИ ЦРВЕНКОВСКИ... ТИЕ СЕ ВАЖНИТЕ. ТРИФУН И РИСТО ВСУШНОСТ СЕ "ГЛАДИЈАТОРИТЕ" КОИ КЕ ТРЕБА МЕЃУ СЕБЕ ДА СЕ ЛИНЧУВААТ И ДА СЕ "ОКРВАВАТ" САМО ЗА ДА СЕ ЗАДОВОЛАТ АПЕТИТИТЕ НА ГОЛЕМАТА ЧЕТВОРКА. НО, ЕДНИОТ ОД НИВ КЕ СТАНЕ МОШНЕ СИЛЕН.

заинтересираност на македонските граѓани за тоа кој ќе ги води во наредните четири години. Тоа е сериозна работа, која не треба да се потцени. Учесниците во овој изборен циклус би требало акцентот повеќе да го стават на начинот на кој би им објасниле на граѓаните колку и неопходно враќањето на довербата. Таа е на најниско ниво. Работите можат да се променат. Не само со нови луѓе како што постојано се говори и се повикува. Нови луѓе има. Но, тие се ставени под чадорот на мокните политички вождови, кои цели петнаесет години наназад прават дар-мар на домашната политичка сцена. Нам ни е потребна коренита промена во менталитетот на нашите сфаќања, во начинот на водењето на процесите и проектите. Тука сè е по старо. Лажат кога велат дека со смената на било која власт работите драстично ќе се променат на подобро. Се смени власта и во 1998 и во 2002 година. И што се смени на подобро? Сè оди удолу со одвреме-навреме залекување на старите рани. Тоа залекување е колку да преживеат кадрите на тронот. И денес ќе слушнете кампањи од типот "направете разлика". Па, зарем е можно!? Зарем сè уште имаат доблест да се појавуваат и да прават паралели за "подобрите" времиња од денешниве. Но, гладијаторите се такви. Се борат до крај. Затоа се херои. А, дали ние имаме херои? Не знам. Некогаш, да. Денес!?